

Høringsinnspill til behandling av Dokument 8:36 S forslaget om rett til meningsfull fritid for all ungdom

Innledning

[Ungdom og Fritid – landsforeningen for fritidsklubber og ungdomshus](#) er interesseorganisasjonen for 620 kommunale og kommunalt støttede åpne møteplasser for ungdom. Fritidsklubbene er fritidsarenaen for godt over 100 000 ungdommer over hele landet og er i følge Ungdata den største fritidsaktiviteten etter organisert idrett.

Fritidsklubbene er demokratiarenaer. Ved å ha medvirkning som utgangspunkt for all aktivitet er fritidsklubbene ungdoms egne møteplasser styrt etter ungdoms egne prinsipper og ønsker.

Fritidsklubbene er en av svært få kommunale tjenester som ikke er lovpålagt i kommunene. Dette gjør fritidsklubbene til en sårbar salderingspost når kommunebudsjettene skal behandles. Det holder altså ikke med en finansieringsmodell basert på frie midler når disse går med til å dekke overforbruk i allerede lovfestet aktivitet. Behovet for øremerking bemerkes også av [barnekomiteens avsluttende merknader](#) til Norges femte og sjette periodiske rapport på barnekonvensjonen.

Ungdom og Fritid stiller seg undrende til at Stortinget har lovfestet kommunale tjenester frem til et visst punkt, og latt noen stå igjen. Dette bidrar til å gi noen kommunale tjenester konkurransefortrinn på et uriktig grunnlag.

De som taper på dette er ungdom med sosialt svake relasjoner til foreldre, skole og venner, ungdom med innvandrerbakgrunn og ungdom fra familier i vedvarende lavinntekt. Altså de ungdomsgruppene som fritidsklubbene er den eneste fritidsaktiviteten som når.

Europarådets anbefaling på ungdomsarbeid

Europarådet kom med sin første [anbefaling på ungdomsarbeid](#) i mai 2017. Den sier i klartekst at alle medlemsland, inkludert Norge, burde etablere:

1. Lovmessig og politisk forankring til ungdomsarbeidet
2. Bærekraftig finansiering- og strukturer
3. Forbedret koordinering på tvers av sektorer og mellom lokale og nasjonale myndigheter
4. Et kompetansebasert rammeverk for utdanning og opplæring av ungdomsarbeidere
5. Passende metoder for tilsyn og evaluering av effekten og resultatene av ungdomsarbeidet.

Basert på disse parameterne har EU-CoE Partnership on youth gjort en kategorisk inndeling av de europeiske landene. Norge havner i gruppe 3 av 4, hvor 1 er best, sammen med land som Armenia, Tyrkia og Bulgaria. Kategoriseringen viser blant annet til at Norge ikke har en egen politisk og lovmessig støtte til ungdomsarbeidet, og at det ikke finnes noen høyere utdanning for ungdomsarbeidere.

Kvalitetskriterier

Ungdom og Fritid har sammen med Fagforbundet utviklet [kvalitetskriterier for fritidsklubber og ungdomshus](#). Disse tematiserer:

- Status i kommunalt planverk
- Rekruttering
- Medvirkning og demokrati
- Lokaler/areal
- Ressursbehov
- Holdningsskapende arbeid

- Ansettelsesforhold
- Kompetansekrav
- Tverrfaglig samarbeid

Kommentar til forslaget

Vi ser svært positivt på forslaget som nå er forelagt familie- og kulturkomiteen. Det er et godt forslag som på en helt korrekt måte tematiserer de sentrale utfordringene i det norske ungdomsarbeidet. Vi er glade for at det ivaretar kommunenes frihet til å utforme egne tilbud basert på lokale behov. Det muliggjøres når man samtidig stiller krav til grunnbemanning, kompetanse og medvirkning.

Ungdom og Fritid er opptatt av at kommunen skal være en sentral driver av fritidsklubbene og ungdomshusene. Dette fordi kommunal forankring ivaretar stabilitet og bærekraft i tilbudet. Et fritidstilbud som åpner og stenger igjen kort tid etterpå kan i verste fall virke mot sin hensikt. Det er viktig at fritidsklubbene samarbeider med frivilligheten ved at frivilligheten kan bidra med aktivitet og tilbud. På den måten kan man få til mer, men dette må være et supplement til kommunens egen drift.

I forbindelse med dette forslaget ønsker vi å understreke at vi i Norge har en unik offentlig struktur gjennom de kommunale fritidsklubbene som vil kreve lite å bygge opp til en tilfredsstillende standard. Konsekvensene av å bygge dette feltet ned, er derimot ekstreme sett i et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Videre er vi svært glad for at forslaget inkluderer en helhetlig plan for utstyrssentraler og en nasjonal tilskuddsordning for rabatt på kulturtilbud og fritidsaktiviteter. Vi har svært gode erfaringer med at dette spiller sammen. For ved å legge til rette for aktivitet, for utstyr og for arenaer skapes et helhetlig tilbud med lav terskel for deltakelse. Derfor har Ungdom og Fritid, BUA og Tverga – ressurscenter for egenorganisert fysisk aktivitet inngått et trepartssamarbeid.

Fritidserklæringen

I 2016 skrev stat, kommune (KS) og organisasjonslivet under på [Fritidserklæringen](#).

Den sier at partene i erklæringen skal sørge for at alle barn og unge kan delta på en fritidsaktivitet sammen med andre. Vi mener at representantforslaget til nå er en av de mest konkrete og treffsikre tiltakene for å realisere regjeringens erklæringsmål.

Eksempler

Lier Kommune i Buskerud har etablert en BUA-ordning sammen med fritidsklubben og ser nå på muligheten for å etablere en arena for egenorganisert aktivitet i tilknytning til dette. Dette fungerer. Du har utstyr tilgjengelig for barn og unge der barn og unge er. Dette bidrar til å fjerne stigmaet knyttet til lavinntekt. Dersom man også etablerer en arena for egenorganisert aktivitet vil man i tillegg ha et konkret bruksområde for utstyret. Vi mener at dette er et eksempel til etterfølgelse.

Avslutning

Vi håper at komiteen ser potensialet i dette representantforslaget og benytter seg av denne muligheten til å sikre at alle barn og unge har tilgang til en meningsfull fritid.